

VÝKONNOSTNÉ ZMLUVY SAV 2024–2026

Stratégia organizácie SAV

Ústav vied o Zemi SAV, v. v. i.

Základné informácie o v. v. i.

Názov

Ústav vied o Zemi, v. v. i.

Štatutárny zástupca

RNDr. Ján Madarás, PhD.

Adresa

Ústav vied o Zemi SAV, v.v.i.
Dúbravská cesta 9
P.O. BOX 106
840 05 Bratislava

Kontaktné údaje

geolinst@savba.sk

Webová stránka

<https://geo.sav.sk/sk/>

Dátum

30. 6. 2025

STRATÉGIA Ústavu vied o Zemi SAV, v. v. i.

Poslaním a primárnym zameraním ÚVZ SAV, v.v.i. je špičkový vedecký výskum s globálnym (medzinárodným) dosahom, zameraný na pochopenie geologických a geofyzikálnych procesov a javov, vrátane tých, ktoré priamo ovplyvňujú a ohrozujú našu spoločnosť. Ako jediná inštitúcia na Slovensku vykonáva ÚVZ SAV nepretržitý monitoring seizmických udalostí, časových a priestorových zmien geomagnetického poľa, pomalých deformácií zemskej kôry a neštandardný meteorologický výskum. Systematicky je budovaná a obnovovaná kvalitná analytická infraštruktúra vytvárajúca logické laboratórne celky, vďaka ktorej je ÚVZ SAV významnou geovedeckou inštitúciou porovnateľnou s inými poprednými organizáciami podobného zamerania v Európe. Stratégia organizácie je preto založená na špičkovom multidisciplinárnom vedeckom výskume na priesečníku geológie, fyziky, chémie, biológie, klimatológie a oceánografie.

Súčasný stav: Silnou stránkou ÚVZ SAV je (1) intenzívna spolupráca s výskumnými univerzitami na medzinárodnej ako aj na národnej úrovni, (2) diverzita kľúčových výskumných oblastí pokrývajúcich geologické, geofyzikálne a klimatologické smery, a (3) prístrojová infraštruktúra. Nevýhodou pri synergii a spolupráci v rámci oddelení a odborov ako aj naprieč SAV je geografický rozptyl nášho ústavu na viacerých miestach v rámci SR.

Výskumná stratégia ÚVZ SAV na obdobie rokov 2026 až 2030 sa zameriava na rozvoj ľudských a materiálnych zdrojov a kapacít a vytváranie podmienok pre dosiahnutie vysokokvalitného výskumu, najmä v nasledujúcich oblastiach:

1. Výskum zloženia a dynamiky zemskej kôry a litosféry;
2. Analýza a interpretácia fyzikálnych javov a charakteristík fyzikálnych polí Zeme;
3. Rekonštrukcia paleoklimatických, sedimentárnych a fosílnych archívov vrátane ich datovania na základe stratigrafických, paleobiologických a geochemických záznamov a vývoj a validácia environmentálnych a ekosystémových ukazovateľov;
4. Vývoj a rozvoj analytických a numerických metód na riešenie geofyzikálnych matematických a fyzikálnych problémov;
5. Genéza ložísk kritických nerastných a energetických surovín pre zabezpečenie surovinovej základne Európskej únie a štúdium vlastností geomateriálov;
6. Analýza geohazardov, účinkov zmeny klímy a faktorov ohrozujúcich životné prostredie;
7. Výskum kvality životného prostredia identifikáciou vplyvov geologických procesov, banských aktivít a iných spoločenských vplyvov;
8. Zvyšovať integráciu s inými organizáciami SAV pre dosiahnutie multidisciplinárnej spolupráca (archeológia, história, muzeológia...).

Hlavné ciele a implementácia: pre naplnenie krátkodobej stratégie je potrebné:

1. Keďže prístrojové vybavenie si vyžaduje obnovu ako aj rozšírenie, jedným z hlavných cieľov je získavanie interných aj externých prostriedkov na údržbu a rozšírenie prístrojového vybavenia v oblasti anorganickej a organickej geochemie, paleoklimatológie, a geofyziky v Bratislave, Banskej Bystrici, Hurbanove, Starej Lesnej a na Skalnatom Plese.
2. Stabilizácia perspektívnych zamestnancov a posilnenie ústavu kvalitnými mladými vedeckými pracovníkmi s cieľom udržať priaznivú vekovú štruktúru s vyváženým zastúpením všetkých vekových skupín.
3. Vytvorenie vedeckého dohľadu pre formovanie vývoja postdoktorandov a pravidelné polročné hodnotenie kvality a smerovania výskumu.
4. Stimulácia pracovníkov pre prijímanie doktorandov. Zavedenie výkonového hodnotenia jednotlivých vedeckých pracovníkov viedlo k vyššej publikačnej produktivite, avšak zapojenie vedeckých pracovníkov do vedenia doktorandov zostáva pomerne nízke. Je preto žiadúce implementovať faktor vedenia doktorandov do ročného výkonového hodnotenia.
5. Zavedenie výkonového hodnotenia vedeckých pracovníkov poukázalo na ich výkonové rozdiely. Je potrebné zaviesť minimálny výkonový štandard pre vedeckého pracovníka pre obdobie 5 rokov a administratívnymi postupmi riešiť zaostávanie za stanoveným výkonom.
6. Zvýšiť integráciu na našich pracoviskách prostredníctvom seminárov a pravidelných osobných alebo online stretnutí (v rámci odborov alebo oddelení), pretože rozptýlenie zamestnancov v areáli SAV aj mimo neho bráni každodennej komunikácii.

7. Prenos vedeckých poznatkov do praxe na komerčnej báze v oblastiach klimatickej zmeny a kritických nerastných surovín.
8. Udržanie časopisu *Geologica Carpathica* v kategórii Q2/Q3 (Q2 za r. 2024) a impakt faktoru min. na úrovni 1,3 (IF1,5 za r. 2024).
9. Skvalitniť administratívne a technicko-hospodárske riadenie reorganizáciou technických pracovníkov.

Stratégia organizácie pre roky s výhľadom do roku 2035 je úzko previazaná s populačnou krízou v SR a Európskej únii a všeobecným poklesom záujmu o geovedy.

1. Zvyšovať podiel zahraničných vedeckých pracovníkov min. na 15%.
2. Zabezpečiť líderskú pozíciu organizácie na Slovensku pri skúmaní dopadov klimatickej zmeny prostredníctvom interdisciplinarity.
3. V spolupráci s inými geovednými organizáciami (Univerzita Komenského, Štátny geologický ústav, Univerzita Mateja Bela) bude ÚVZ SAV popularizovať geológiu a jej prínos pre spoločnosť.